

LOHC Omgangsprotocol Pesten

1. Inleiding

In hockeyend Nederland zijn er regelmatig meldingen over pestgedrag binnen de vereniging en/of het hockeyteam. De KNHB heeft in verschillende situaties een bemiddelende rol gespeeld. Om verenigingen een handreiking te bieden hoe met pestgedrag om te gaan, heeft de KNHB een deskundige gevraagd een 'pestprotocol' op te stellen.

LOHC onderschrijft het KNHB document: "*Pesten op de Hockeyclub, wat kun je doen?*" Dit document vind je **hier**. Dit protocol geeft achtergrondinformatie over wat pesten eigenlijk is (inclusief nieuwe vormen van pesten), over een aanpak tegen pesten en over de begeleiding aan de verschillende partijen die bij het pesten zijn betrokken.

In eerste instantie helpt het KNHB document om het onderwerp bespreekbaar te maken en om invulling te geven aan een pestbeleid binnen de club in het kader van onze kernwaarden: **veilig en plezierig presteren**.

2. Achtergrondinformatie

Kenmerken van pesten

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk: nu eens is de één 'het lijdend voorwerp' en dan weer de ander. Bij plagen is er sprake van een incident. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is meestal in staat om zich te verweren.

Pesten is structureel. Pesten kan kinderen echt tot wanhoop brengen. Vanwege het structurele karakter van pesten moet er echt beleid worden gemaakt om het probleem aan te pakken. Een kortlopend project of eenmalige activiteit zet meestal onvoldoende zoden aan de dijk.

Wat is pesten?

Pesten heeft een aantal duidelijke kenmerken:

- Pesten gebeurt opzettelijk;
- pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal);
- bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- pesten gebeurt systematisch;
- pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen;
- pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor. Het is dus een typisch menselijke ondeugd die altijd verborgen aanwezig is en steeds weer de kop kan opsteken.

Wie pesten er en wie worden er gepest?

Kinderen die pesten lijken vaak sterke kinderen in een groep. Het zijn kinderen die problemen hebben in de thuissituatie, die voortdurend de strijd om de macht in de groep

voeren, omdat zij zich verloren voelen in de groep. Door te pesten proberen zij indruk te maken op de groep, door een ander naar beneden te halen vijzelen zij hun eigenwaarde op.

Kinderen die gepest worden zijn meestal onzeker, voorzichtig en hebben vaak een negatief zelfbeeld. Ze hebben soms moeite met sociale vaardigheden en zijn vaak geïsoleerd. Hoewel de gepeste fysiek vaak zwakker is dan de pester, hebben kenmerken als gewicht, kleding of het dragen van een bril over het algemeen minder invloed dan wordt gedacht. Gepeste kinderen hebben wel moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pester. Gepeste kinderen voelen zich vaak erg eenzaam.

Daarnaast is er een *groep kinderen* die geen actieve rol speelt in het geheel, maar die wel bepalend is voor het voortduren van het pestgedrag. Pestende kinderen kunnen zich gesterkt voelen door de zwijgende instemming van derden. Hieronder volgen enkele veel voorkomende pesterijen die pesters met hun slachtoffers uithalen:

- Volstrekt doodzwijgen;
- isoleren;
- psychisch en/of fysiek mishandelen;
- slaan of schoppen;
- voortdurend zogenaamd leuke opmerkingen maken over een teamgenoot;
- bezittingen afpakken of stukmaken;
- jennen;
- het slachtoffer voortdurend de schuld van iets geven;
- opmerkingen maken over kleding of uiterlijk;
- e-mails of sms-berichten met een bedreigende of beledigende inhoud versturen;
- beledigende afbeeldingen van het slachtoffer digitaal verspreiden of op het internet plaatsen;
- andere vormen van digitaal pesten, bijvoorbeeld in de groeps-whatsapp van het team.

Informatieve websites over digitaal pesten:

www.mijnkindonline.nl

www.dekinderconsument.nl

www.internetsoa.nl

www.i-respect.nl

3. Aanpakken van pesten op de hockeyclub

Een hockeyvereniging, als kleine gemeenschap, kan helpen om pesten tegen te gaan. Het bestuur van LOHC ziet in dat pesten een echt probleem kan zijn. Doordat kinderen vaak het hele traject van de Hockey School tot en met de A teams bij onze club spelen, zullen de mensen die direct verantwoordelijk zijn voor een team, zoals trainers, coaches en managers na verloop van tijd weten waar mogelijk problemen kunnen ontstaan.

4. Omgangsprotocol LOHC voor trainers, coaches en managers

Allereerst is het belangrijk om met elkaar vast te stellen: welk gedrag wil je op je hockeyclub zien? **LOHC Rulz for Fun**. Pesten hoort daar niet in thuis.

Een goed moment om over Pesten te spreken is tijdens de bijeenkomsten aan het begin van het hockeyseizoen met de coaches en/of de ouders. Vervolgens kan de trainer/coach en de manager de materie onder de aandacht brengen binnen het team.

Gedrag waarop bijvoorbeeld gelet wordt:

- Het beoordelen op uiterlijk;
- aan spullen van een ander zitten;
- elkaar uitlachen;
- elkaar met een bijnaam aanspreken;
- vloeken, schelden;
- roddelen.

Trainers/coaches/managers kunnen het pesten zo vroegtijdig helpen signaleren door steeds bedacht te zijn op één van de genoemde signalen. De genoemde signalen zijn uiteraard niet uitputtend.

Bespreek met je team:

- Maak geen ruzie;
- luister naar elkaar;
- nieuwkomers in het team goed ontvangen en opvangen;

Bespreek ook met je team:

- hoe om te gaan met een pester;
- doorgeven aan trainer/coach/manager wanneer er wordt gepest. Maak duidelijk dat dit geen klikken is.

5. Hoe te handelen, wanneer er een vermoeden bestaat van pestgedrag

Belangrijk is dat jullie een dossier bijhouden van eventuele incidenten en de gevolgde acties. **Betracht de nodige vertrouwelijkheid!**

Het KNHB document *"Pesten op de Hockeyclub, wat kun je doen?"* geeft in paragraaf 3 een aantal stappen weer hoe te handelen. Dat document vind je [hier](#).

Voor de trainers/coaches en managers is het essentieel dat zij te allen tijde een duidelijk aanspreekpunt hebben. Bij LOHC: commissaris Tophockey en/of de Commissaris ABCD of Commissaris HS. Ook de LOHC vertrouwenspersoon kan helpen.

6. Begeleiding pester, gepeste en het team

Het KNHB document *"Pesten op de Hockeyclub, wat kun je doen?"* geeft in paragraaf 4 een tips over hoe te handelen. Dat document vind je [hier](#).

7. Sancties

De volgende maatregelen zijn geschikt indien het pesten zich voor blijft doen. De straf kan worden opgebouwd uit 4 stappen; afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Stap 1 - trainer/coach en manager

- Eén training niet aanwezig zijn;
- blijven tot alle teamgenoten naar huis vertrokken zijn;
- een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt;
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Stap 2 – ouders (nog) nadrukkelijker erbij betrekken

Je hebt een dossier bijgehouden van de acties die hebben plaatsgevonden.

- Dit dossier is uitgangspunt voor een indringend gesprek met de ouders.
- In overleg met ouders en coördinatoren kan het zijn dat wordt gekozen om de pester in een ander team plaatsen.

Stap3

Bij aanhoudend pestgedrag de pester schorsen – door verantwoordelijk Bestuurslid na hoor en wederhoor.

Stap 4

In extreme gevallen moet de pester geroyeerd worden – Bestuur.

Bronnen:

Het KNHB document: *“Pesten op de Hockeyclub, wat kun je doen?”*

Bij het ontwikkelen van het pestprotocol voor de hockeyverenigingen is gebruik gemaakt van de zogenaamde ‘Vijfsporenaanpak’ (B. van der Meer, 1994) en ‘Pesten op school, hoe ga je ermee om?’ (Landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs, 2003).

Mei 2015